

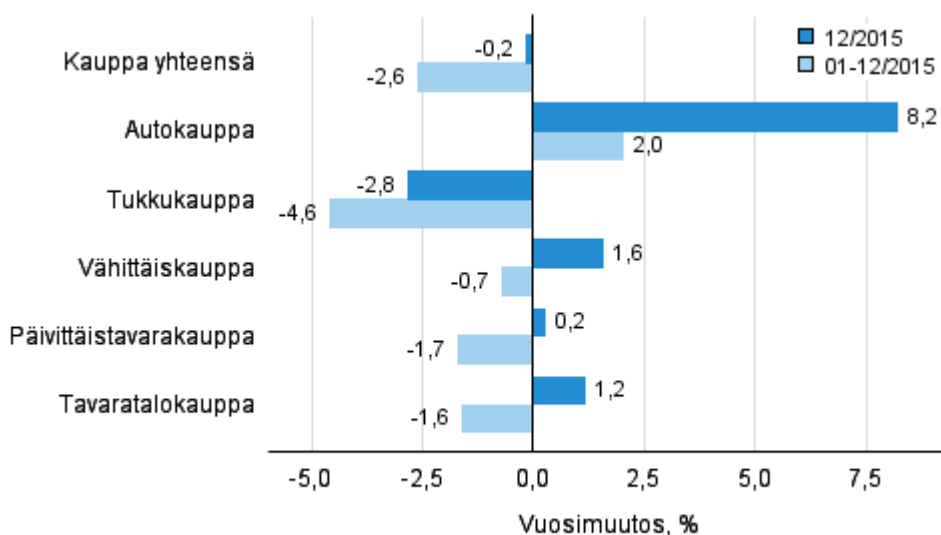
Kaupan liikevaihtokuvaaja

2015, joulukuu

Vähittäiskaupan joulumyynti kasvoi 1,6 prosenttia vuoden takaisesta

Tilastokeskuksen mukaan vähittäiskaupan myynti kasvoi joulukuussa 1,6 prosenttia vuoden 2014 joulukuusta. Kasvua kertyi sekä päivittäistavarakaupassa että tavaratalokaupassa: päivittäistavarakaupassa myynti kasvoi 0,2 prosenttia ja tavaratalokaupassa 1,2 prosenttia. Kasvua vuoden takaisesta kertyi joulukuussa myös autokaupassa, jossa myynti oli 8,2 prosenttia suurempi kuin vuoden 2014 joulukuussa. Tukkukaupan myynti puolestaan supistui 2,8 prosenttia edellisvuodesta ja veti myös koko kaupan kehityksen 0,2 prosentin laskuun.

Liikevaihdon vuosimuutos kaupan eri aloilla, % (TOL 2008)



Lähde: Tilastokeskus

Myynnin määrä kasvoi joulukuussa kaupan toimialoilla tukkukauppaa lukuun ottamatta

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi joulukuussa 3,1 prosenttia vuoden 2014 joulukuusta. Autokaupassa myynnin määrä kasvoi kaupan toimialoista voimakkaimmin, 7,8 prosenttia vuoden takaisesta. Kasvuun vaikutti uusien moottoriajoneuvojen myynnin lisääntyminen, sillä Tilastokeskuksen mukaan myös

moottoriajoneuvojen ensirekisteröintejä oli joulukuussa 18,1 prosenttia enemmän kuin vuoden 2014 joulukuussa. Tukkukaupassa myynnin määrä oli lähes vuoden 2014 joulukuun tasolla, kun laskua kertyi 0,1 prosenttia. Koko kaupassa myynnin määrä oli 1,9 prosenttia vuoden takaista suurempi.

Myynnin määraindeksi lasketaan poistamalla arvoindexisarjasta hintojen muutosten vaikutus. Hintojen alenemisesta johtuen myynnin määrä kehittyi liikevaihtoa myönteisemmin lukuun ottamatta autokauppaa.

Koko kaupan myynti laski vuonna 2015 yhteensä 2,6 prosenttia vuodesta 2014

Vähittäiskaupan myynti laski tammi-joulukuussa 2015 yhteensä 0,7 prosenttia tammi-joulukuusta 2014. Tukkukaupassa laskua kertyi vastaavalla ajanjaksolla puolestaan 4,6 prosenttia. Autokauppa oli kaupan toimialoista ainoa, jolla myynti kasvoi vuonna 2015, yhteensä 2,0 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Näin ollen koko kaupan myynti supistui vuonna 2015 yhteensä 2,6 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Tarkempi katsaus kaupan toimialojen kehityksestä vuonna 2015 on luettavissa [täältä](#).

Kaupan myynnin ja myynnin määrien vuosimuutokset on ilmoitettu kausitasoittamattomina. Varsinkin vähittäiskaupassa vuosimuutoksiin saattavat vaikuttaa arkimyyntipäivien lukumäärät. Vuoden 2015 joulukuussa oli 25 arkimyyntipäivää eli yksi enemmän kuin vuoden 2014 joulukuussa. Arkimyyntipäivillä tarkoitetaan kalenterikuukauden arkipäiviä (maanantai-lauantai) arkipäiviä lukuun ottamatta.

Sisällys

Kaupan toimialoista vain autokauppa kasvoi vuonna 2015.....	4
Kaupan alan yritysten konkurssien määrä laski.....	5
Autokaupan kehitys kääntyi kasvuun vuoden puolivälissä.....	5
Tukkukaupan myynti laskussa, palkkasumma kasvoi hiukan.....	6
Vähittäiskaupan myynnin kehitys piristyi vuoden lopulla.....	7

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Liikevaihdon vuosimuutos kaupan eri aloilla, % (TOL 2008).....	9
---	---

Kuviot

Kaupan toimialojen myynnin vuosimuutokset 2007–2015.....	4
Kaupan toimialojen liikevaihtojen osuudet koko kaupan liikevaihdosta vuonna 2014, %.....	5
Konkurssiin haettujen yritysten määrä kaupan toimialoilla vuosina 2014 ja 2015.....	5
Autokaupan myynnin, myynnin määrän ja palkkasumman kehitys neljännesvuosittain vuonna 2015, %.....	6
Tukkukaupan myynnin, myynnin määrän ja palkkasumman kehitys neljännesvuosittain vuonna 2015, %.....	7
Vähittäiskaupan myynnin, myynnin määrän ja palkkasumman kehitys neljännesvuosittain vuonna 2015, %.....	8

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Auto-, tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihdon trendisarjat (TOL 2008).....	10
--	----

Tietojen tarkentuminen.....	11
-----------------------------	----

Laatuseloste: Kaupan liikevaihtokuvaaja.....	13
--	----

Kaupan toimialoista vain autokauppa kasvoi vuonna 2015

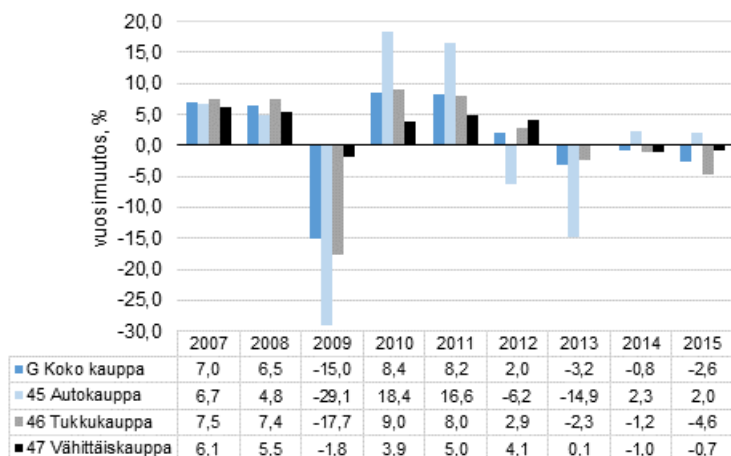
Koko kaupan (TOL G) myynti laski vuonna 2015 yhteensä 2,6 prosenttia vuodesta 2014. Kehitys synkeni vuodesta 2014, jolloin koko kaupan myynti laski 0,8 prosenttia vuodesta 2013. Myynnin lasku on vuositasolla jatkunut nyt kolme vuotta, vuodesta 2013 alkaen. Lasku on ollut vuositasolla kuitenkin maltillisempaa kuin vuonna 2009, jolloin koko kaupan myynti laski yhteensä 15,0 prosenttia vuodesta 2008.

Autokauppa (TOL 45) oli kaupan toimialoista ainoa, jossa myynti kasvoi vuonna 2015. Kasvua kertyi vuoden aikana yhteensä 2,0 prosenttia vuodesta 2014. Kehitys oli kuitenkin autokaupassa hieman heikompaa kuin vuonna 2014, jolloin myynti kasvoi yhteensä 2,3 prosenttia edellisvuodesta.

Tukkukaupan (TOL 46) myynti laski kaupan toimialoista eniten, yhteensä 4,6 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Viime vuonna tukkukaupan kehitys oli heikompaa kuin vuonna 2014, jolloin myynti laski puolestaan 1,2 prosenttia vuodesta 2013. Tukkukauppa on kaupan toimialoista suhdanneherkin, sillä se myy tuotteitaan myös muun muassa teollisuuden tarpeisiin.

Vähittäiskaupassa (TOL 47) myynnin vaihtelut ovat pääsääntöisesti olleet auto- ja tukkukauppaa maltillisempia. Vuonna 2015 vähittäiskaupan myynti laski yhteensä 0,7 prosenttia vuodesta 2014. Kehitys oli vuonna 2015 vain hieman positiivisempaa kuin vuonna 2014, jolloin laskua kertyi yhteensä 1,0 prosenttia vuodesta 2013.

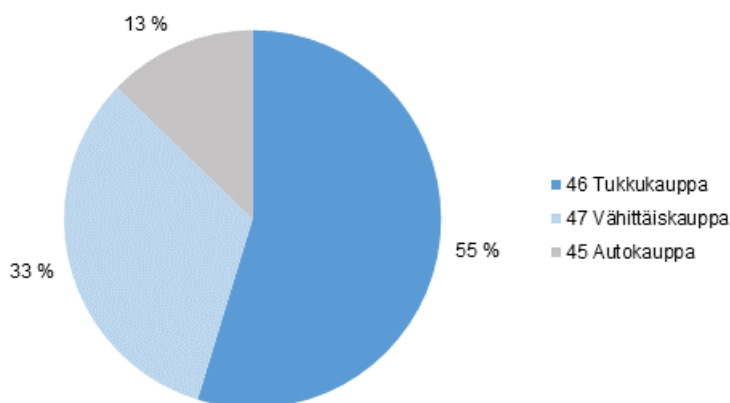
Kaupan toimialojen myynnin vuosimuutokset 2007–2015



Lähde: Tilastokeskus

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston mukaan kaupan toimialoista suurin on tukkukauppa, joka kattoi yli puolet koko kaupan liikevaihdosta vuonna 2014. Tästä syystä tukkukauppa vaikuttaa koko kaupan suhdannekehitykseen voimakkaimmin. Vähittäiskauppa on kaupan toimialoista toiseksi suurin: se kattoi vuonna 2014 yhteensä kolmanneksen koko kaupan liikevaihdosta. Autokauppa puolestaan on koko kaupan kolmesta päätoimialasta pienin: vuonna 2014 se kattoi koko kaupan liikevaihdosta 13 prosenttia.

Kaupan toimialojen liikevaihtojen osuudet koko kaupan liikevaihdosta vuonna 2014, %

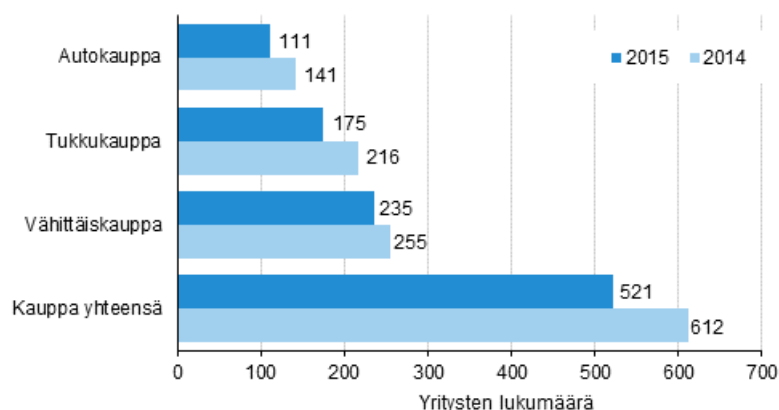


Kaupan alan yritysten konkurssien määrä laski

Konkurssin tehneiden yritysten määrä laski vuonna 2015 edellisvuoteen verrattuna kaikilla kaupan toimialoilla. Koko kaupassa konkurssin tehneiden yritysten määrä oli 14,9 prosenttia pienempi kuin vuonna 2014.

Prosentuaalisesti eniten konkurssien määrä laski autokaupassa, yhteensä 21,3 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Konkurssien määrä laski vähiten vähittäiskaupassa, jossa konkurseja tehtiin vuonna 2015 yhteensä 7,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Tukkukaupassa puolestaan konkurssien määrä laski vuonna 2015 yhteensä 19,0 prosenttia edellisvuodesta. Myös konkurssin tehneissä yrityksissä työskennelleiden henkilöiden lukumäärä laski kaikilla yllämainituilla toimialoilla.

Konkurssiin haettujen yritysten määrä kaupan toimialoilla vuosina 2014 ja 2015



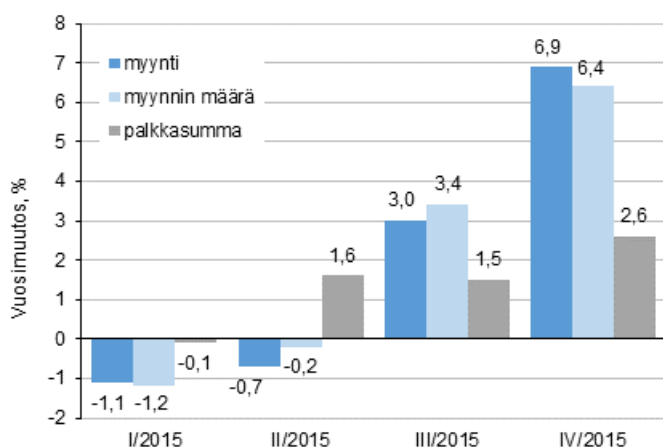
Autokaupan kehitys kääntyi kasvuun vuoden puolivälissä

Autokaupan myynnin kehitys alkoi vuonna 2015 heikosti, kun myynti laski ensimmäisellä neljänneksellä yhteensä 1,1 prosenttia vuoden 2014 tammi-maaliskuusta. Toisella neljänneksellä myynnin lasku jatkui edelleen, kun myynti oli 0,7 prosenttia vuodentakaisesta pienempi. Vuoden kolmannella neljänneksellä myynti kääntyi kasvuun vuodentakaiseen verrattuna ja lisääntyi vielä vuoden viimeisellä neljänneksellä. Kolmannella neljänneksellä myynti kasvoi 3,0 prosenttia ja vuoden viimeisellä neljänneksellä 6,9 prosenttia vuoden 2014 vastaavista neljänneksistä.

Autokaupassa myynnin määrä kehittyi melko samoin kuin liikevaihto. Myynnin määrä kehittyi hieman liikevaihtoa positiivisemmin toisella ja kolmannella neljänneksellä ja negatiivisemmin ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. Autokaupan loppuvuoden kasvuun vaikutti uusien moottoriajoneuvojen myynnin lisääntyminen, sillä Tilastokeskuksen mukaan myös moottoriajoneuvojen ensirekisteröintejä oli loka-joulukuussa 6,5 prosenttia enemmän kuin vuoden 2014 loka-joulukuussa. Loppuvuoden uusien moottoriajoneuvojen myynnin kasvuun ovat oletettavasti vaikuttaneet romutuspalkkiot.

Autokaupan palkkasumma supistui ensimmäisellä neljänneksellä vain 0,1 prosenttia ja kääntyi 1,6 prosentin kasvuun jo vuoden toisella neljänneksellä. Kasvu jatkui vuoden loppuun asti: kolmannella neljänneksellä palkkasumma kasvoi 1,5 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 2,6 vuodentakaiseen verrattuna.

Autokaupan myynti, myynnin määrän ja palkkasumman kehitys neljännesvuosittain vuonna 2015, %



Lähde: Tilastokeskus

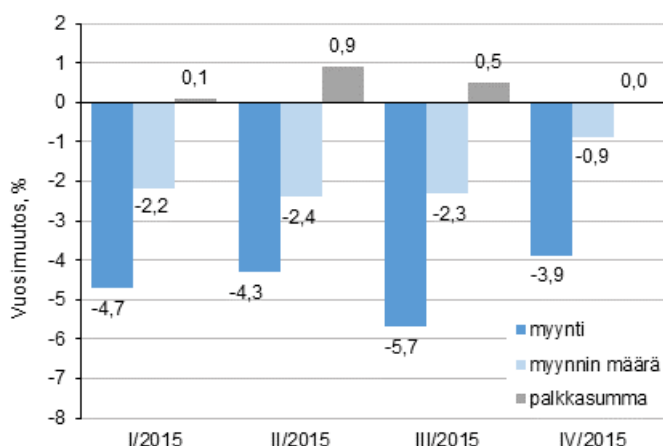
Tukkukaupan myynti laskussa, palkkasumma kasvoi hiukan

Tukkukaupan myynti supistui vuonna 2015 jokaisella neljänneksellä. Ensimmäisellä neljänneksellä myynti laski 4,7 prosenttia ja toisella neljänneksellä 4,3 prosenttia vuoden 2014 vastaavista neljänneksistä. Synkintä kehitys oli vuoden kolmannella neljänneksellä, jolloin myynti väheni yhteensä 5,7 prosenttia vuoden 2014 heinä-syyskuusta. Vuoden viimeisellä neljänneksellä myynti väheni puolestaan 3,9 prosenttia vuodentakaisesta.

Tukkukaupan myynnin määrä kehittyi liikevaihtoa positiivisemmin läpi vuoden 2015. Myös myynnin määrä kuitenkin laski vuoden 2015 kaikilla neljänneksillä. Myynnin määrän liikevaihtoa positiivisempi kehitys johtui hintojen laskusta.

Tukkukaupan palkkasumma kehittyi vuonna 2015 myyntiä ja myynnin määrää myönteisemmin. Palkkasumman kehitys kasvoi lukuun ottamatta viimeistä neljänneistä, jolloin palkkasumma oli edellisvuoden tasolla. Myös vuoden ensimmäisellä neljänneksellä palkkasumma oli lähes edellisvuoden tasolla, kun kasvua kertyi vain 0,1 prosenttia vuodentakaisesta. Toisella neljänneksellä palkkasumma kasvoi 0,9 prosenttia ja kolmannella neljänneksellä 0,5 prosenttia vuoden 2014 vastaavista neljänneksistä.

Tukkukaupan myynnin, myynnin määrän ja palkkasumman kehitys neljännesvuosittain vuonna 2015, %



Lähde: Tilastokeskus

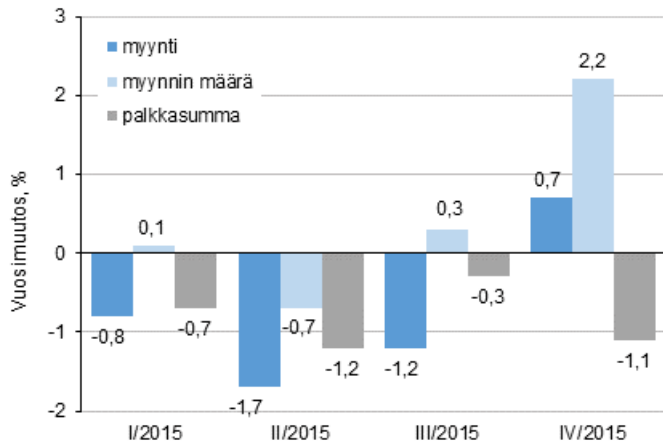
Vähittäiskaupan myynnin kehitys piristyi vuoden lopulla

Vähittäiskaupan myynnin kehitys alkoi vuonna 2015 ensimmäisen neljänneksen 0,8 prosentin laskulla vuoden 2014 tammi-maaliskuuhun verrattuna. Toisella neljänneksellä lasku jatkui: myynti oli 1,7 prosenttia vuodentakaisista pienempää. Vuoden kolmannella neljänneksellä myynti laski vielä 1,2 prosenttia vuoden 2014 heinä-syyskuusta, mutta kääntyi viimeisellä neljänneksellä 0,7 prosentin kasvuun.

Vähittäiskaupan myynnin määrä kehittyi koko vuoden 2015 ajan liikevaihtoa positiivisemmin tukkukaupan tapaan hintojen laskusta johtuen. Myynnin määrä pieneni edelliseen vuoteen verrattuna vain vuoden toisella neljänneksellä, jolloin laskua kertyi 0,7 prosenttia. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvua kertyi 0,1 prosenttia, kolmannella 0,3 prosenttia ja viimeisellä 2,2 prosenttia vuoden 2014 vastaavista neljänneksistä.

Vähittäiskaupan palkkasumma laski vuoden 2015 jokaisella neljänneksellä. Eniten palkkasumma pieneni toisella neljänneksellä, 1,2 prosenttia vuotta aiemmasta. Vähiten laskua kertyi puolestaan kolmannella neljänneksellä, 0,3 prosenttia vuodentakaisesta. Ensimmäisellä neljänneksellä palkkasumma laski 0,7 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 1,1 prosenttia vuoden 2014 vastaavista neljänneksistä.

Vähittäiskaupan myynnin, myynnin määrän ja palkkasumman kehitys neljännesvuosittain vuonna 2015, %



Lähde: Tilastokeskus

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Liikevaihdon vuosimuutos kaupan eri aloilla, % (TOL 2008)

	Neljänneksittaiset vuosimuutokset, % ¹⁾				Kumulatiivinen vuosimuutos, % ¹⁾	Uusimman kuukauden vuosimuutos, % ¹⁾
	01-03/2015	04-06/2015	07-09/2015	10-12/2015		
Kauppa yhteensä (G)	-3,1	-3,0	-3,2	-1,2	-2,6	-0,2
Autokauppa (45)	-1,1	-0,7	3,0	6,9	2,0	8,2
Tukkukauppa (46)	-4,7	-4,3	-5,7	-3,9	-4,6	-2,8
Vähittäiskauppa (47)	-0,8	-1,7	-1,2	0,7	-0,7	1,6
Päivittäistavara (4711, 472) ²⁾	-1,4	-2,7	-2,2	-0,5	-1,7	0,2
Tavaratalokauppa (4719) ³⁾	-0,4	-4,1	-2,3	0,1	-1,6	1,2

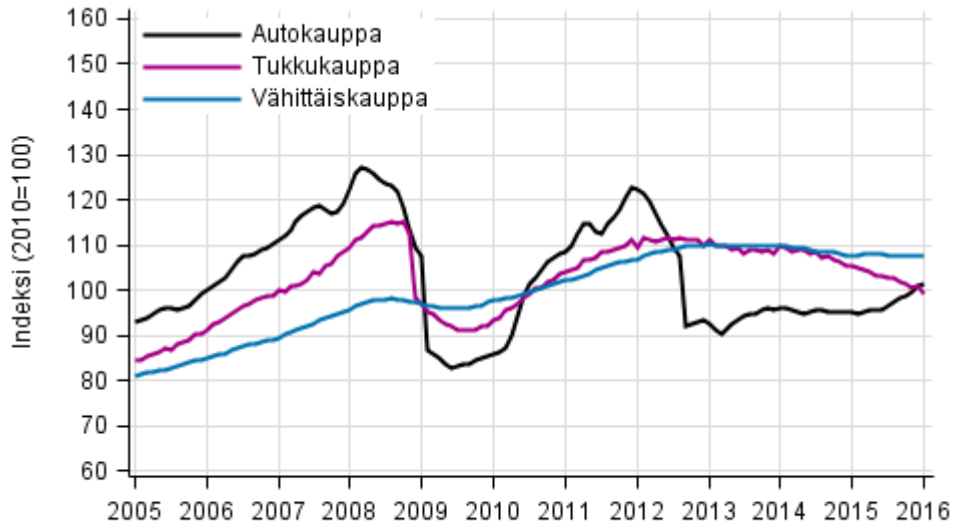
1) Vuosimuutoksessa verrataan tarkasteltavan ajanjakson arvoja vuodentakaisen vastaavan ajanjakson arvoihin.

2) Päivittäistavara (4711, 472) osuus vähittäiskaupan liikevaihdosta oli yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston mukaan 48,9 % vuonna 2014.

3) Tavaratalokaupan (4719) osuus vähittäiskaupan liikevaihdosta oli yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston mukaan 11,4 % vuonna 2014.

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Auto-, tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihdon trendisarjat (TOL 2008)



Lähde: Tilastokeskus

Tietojen tarkentuminen

Tilaston tiedot ovat tarkentuneet alla olevan taulukon mukaisesti. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 3.

Liikevaihdon vuosimuutosten tarkentuminen päätoimialoilla ¹⁾

Toimiala / Tilastokuukausi		Vuosimuutos, %		Tarkentuminen, %-yksikköä
		1. julkistus	Uusin julkistus (2016-02-15)	
G Koko kauppa	07/2015	-0,5	-0,8	-0,3
	08/2015	-5,1	-4,3	0,8
	09/2015	-4,2	-4,4	-0,2
	10/2015	-6,5	-5,5	1,0
	11/2015	0,4	2,6	2,2
45 Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	07/2015	4,3	4,4	0,1
	08/2015	3,6	2,1	-1,5
	09/2015	3,5	2,7	-0,8
	10/2015	0,7	1,0	0,3
	11/2015	10,6	12,5	1,9
46 Tukkukauppa	07/2015	-2,1	-2,6	-0,5
	08/2015	-8,5	-6,9	1,6
	09/2015	-7,3	-7,3	0,0
	10/2015	-10,3	-8,7	1,6
	11/2015	-2,3	0,6	2,9
47 Vähittäiskauppa	07/2015	0,4	0,3	-0,1
	08/2015	-2,4	-2,2	0,2
	09/2015	-1,7	-1,8	-0,1
	10/2015	-2,6	-2,1	0,5
	11/2015	1,2	2,5	1,3
Päivittäistavarakauppa (4711, 472)	07/2015	-2,2	-2,8	-0,6
	08/2015	-3,0	-2,2	0,8
	09/2015	-1,6	-1,6	0,0
	10/2015	-2,4	-2,1	0,3
	11/2015	-0,1	0,2	0,3
Tavaratalokauppa (4719)	07/2015	2,6	0,6	-2,0
	08/2015	-6,1	-6,1	0,0
	09/2015	-0,6	-1,4	-0,8
	10/2015	-2,8	-3,0	-0,2
	11/2015	1,8	1,9	0,1

1) 1. julkistus viittaa ajankohtaan kun viiteajankohdan tieto on ensimmäisen kerran julkaistu. Tarkentuminen kuvaa ensimmäisen ja tuoreimman julkaisun vuosimuutosprosenttien erotusta.

Liikevaihdon pitkän aikavälin vuosimuutosten tarkentuminen päätoimialoilla

Toimiala	Vuosi	Keskiarvo ¹⁾	Itseisarvojen keskiarvo ²⁾
Kauppa yhteensä (G)	2012	-0,7	0,9
	2013	-0,2	0,5
	2014	-0,1	0,7
Autokauppa (45)	2012	0,6	2,3
	2013	-0,5	0,9
	2014	-0,5	1,2

Toimiala	Vuosi	Keskiarvo ¹⁾	Itseisarvojen keskiarvo ²⁾
Tukkukauppa (46)	2012	-0,8	1,1
	2013	-0,1	0,7
	2014	0,1	0,8
Vähittäiskauppa (47)	2012	-0,7	0,9
	2013	-0,5	0,8
	2014	-0,3	0,7
Päivittäistavarakauppa (4711, 472)	2012	-0,5	0,7
	2013	0,1	0,5
	2014	-0,2	0,6
Tavaratalokauppa (4719)	2012	0,1	0,4
	2013	-0,1	0,4
	2014	-0,1	0,5

1) Keskiarvo ensimmäisen ja seitsemännen julkaisukerran välillä tarkentuneista tiedoista tilastovuonna.

2) Keskiarvo ensimmäisen ja seitsemännen julkaisukerran erotusten itseisarvoista.

Laatuseloste: Kaupan liikevaihtokuvaaja

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Liikevaihtokuvaajat ovat indeksejä, jotka kuvaavat kuukausitasolla yritysten liiketoiminnan kehitystä. Indeksien laskennassa käytetään lähes koko Suomen yritystoiminnan kattavaa Verohallinnon kausiveroaineistoa sekä Tilastokeskuksen suoraa tiedonkeruuta ja yritysrekisteriä. Liikevaihtoindeksejä julkaistaan teollisuuden, rakentamisen, kaupan ja muiden palveluiden toimialoista.

Tietoja käytetään Eurostatissa, Euroopan keskuspankissa, eräissä kansainvälisissä organisaatioissa ja Suomen julkisessa hallinnossa sekä aluekehittämisessä yritystalouden kehityksen seurantaan ja analysointiin. Elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset käyttävät tietoja markkinoiden ja kilpailijoiden kehityksen arviointiin. Tilastokeskuksessa Tuotannon suhdannekuvaaja sekä Neljännesvuositilinpito käyttävät liikevaihtoindeksejä lähdeaineistonaan.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käytetyt käsitteet

Liikevaihto on määritelty käsitteellisesti kirjanpitolaissa eikä se sisällä arvonlisäveroa. Teollisuudessa tarkastellaan koko liikevaihdon lisäksi kotimaan- ja vientiliikevaihtoa. Rakentamisen liikevaihtokuvaaja käsittää ensisijaisesti rakennusyritysten kotimaan myynnin, mutta tietyt toimintamallit kuten perustajaurakoinnin, se kuvaa hankintojen mukaan arvostettuna.

Arvoindeksi kuvaa liikevaihdon nimellisarvoa suhteessa perusvuoden arvoon. Arvoindeksi sisältää sekä hintojen muutokset että määrän muutokset. Liikevaihtokuvaajat ovat arvoindeksejä. Niiden arvot saadaan suoraan käytettävistä aineistoista.

Määrä- eli volyymi-indeksi kuvaa määrissä tapahtuneita muutoksia. Tilastokeskus tuottaa kaupan, teollisuuden ja rakentamisen toimialoista määräindeksit. Kaupan ja rakentamisen määräindeksit saadaan jakamalla liikevaihdon arvoindeksit hintaindeksillä: määräindeksi = 100 x (arvoindeksi/hintaindeksi).

Toimialaluokitus

Toimialaluokat on muodostettu toimialaluokitus [TOL 2008](#):n mukaisesti (Tilastokeskus, Helsinki 2008).

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, [tilastolaki](#). Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Indeksisarjat julkaistaan niin, että niistä ei voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä. Liikevaihtokuvaajien tilastointia ohjaa EU:n asetus N:o 1165/98 lyhyen aikavälin tilastoista. Asetus velvoittaa jäsenvaltioita tuottamaan indeksisarjoja mm. liikevaihtotiedoista tietyiltä toimialoilta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Perusjoukko

Liikevaihtokuvaajien perusjoukkona ovat kuukausivalvonnassa olevat arvonlisäverovelvolliset yritykset. Eräät monitoimialaiset yritykset on jaettu ns. toimialayksiköihin toimialapuhtauden parantamiseksi.

Verohallinnon kausiveroaineisto

Indeksin laskennassa käytetään arvonlisäverotuksen kausiveroaineistoa. Aineisto sisältää kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuositietoja ilmoittavien yritysten arvonlisäverotiedot. Kuukausittain tietonsa raportoivat ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on yli 50 000 euroa. Neljännesvuosisiraportointiin ovat oikeutettuja alv-tietojen osalta ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on 25 001 - 50 000 euroa. Vuositason raportointiin ovat alv-tietojen osalta oikeutettuja ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on korkeintaan 25 000 euroa.

Tavaroita ja palveluja myyvä elinkeinonharjoittaja on arvonlisäverovelvollinen yritysmuodosta riippumatta. Arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät mm. elinkeinonharjoittajat, joiden toiminta on vähäistä, pankki- ja rahoitustoiminta sekä eräät uskonnolliset yhdyskunnat ja yleishyödylliset yhteisöt. Valtio ja kunta ovat verovelvollisia liiketoiminnan muodossa harjoitetusta toiminnasta.

Tilastokeskuksen oma tiedonkeruu

Arvonlisäveroaineistoa täydennetään Tilastokeskuksen omalla tiedonkeruulla. Myyntitiedustelussa Tilastokeskus kerää kuukausittain liikevaihtotietoja noin 2 000 toimialojensa merkittävimmältä yritykseltä. Otoksen osuus kunkin päätoimialan yritysten lukumäärästä on 0,1-7 prosenttia, mutta liikevaihdolla mitattuna otos kattaa 19-76 prosenttia toimialasta riippuen.

Laskenta

Aineistossa havaitut systemaattiset virheet korjataan ennen laskentaa. Laskennan aikana havaitut virheelliset tiedot oikaistaan tai niiden vaikutus poistetaan. Aineisto tarkistetaan yritystasolla käymällä läpi merkittävimmät yritysjärjestelyt ja liikevaihdon muutokset sekä yritysten aloitukset ja lopetukset.

Liikevaihtokuvaajien perusvuosi on 2010. Laskenta perustuu muutosestimointiin. Menetelmässä vertaillaan tarkasteltavan kuukauden ja edellisen vuoden vastaavan kuukauden vertailukelpoisia havaintoja huomioimalla muun muassa yritysjärjestelyt ja kirjanpitoon liittyvät raportointikäytännön muutokset. Indeksit lasketaan kuukausittain uudelleen kunnes aineisto on lopullinen.

Käytetyt työpäiväkorjaus- ja kausitasoitusmenetelmät

Kausitasoitusta sarjasta on poistettu vuoden sisäinen systemaattinen vaihtelu. Kausivaihtelun aiheuttaa usein jokin yrityksistä itsestään johtumaton ilmiö, kuten säätilojen ja vuodenaikojen vaihtelu ja ihmisten toimintatavat. Kaikki liikevaihtosarjat tasoitetaan TRAMO/SEATS –menetelmällä, joka on Eurostatin suosittelema kausitasoitusmenetelmä. Tarkempaa tietoa aikasarjojen kausivaihtelusta ja kausitasoitukseen käytetystä menetelmästä saa [Kausitasoitus Tramo/Seats -menetelmällä](#) -selosteesta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Liikevaihtokuvaajien aineisto kattaa lähes koko Suomen yritystoiminnan. Uusimmat indeksiluvut voivat tarkentua hieman aineiston kertymisen ja yritysten ilmoittaminen tietojen muutosten vuoksi. Aineiston täydentymisestä johtuen tiedot päivittyvät julkistuksissa yli vuoden ajan. Tiedot tarkentuvat eniten viiden kuukauden ajan ensimmäisestä julkaisusta. Tietojen tarkentuminen päätoimialoilla eri julkaisukertojen välillä sekä pitkällä aikavälillä keskimäärin on esitetty [omissa taulukoissaan](#).

Koska tietyn kuukauden kausiveroaineisto täydentyä eräpäivän jälkeenkin, jokaisen kohdekuukauden aineisto päivitetään toistuvasti. Aineisto kertyy kuukausi-ilmoittajien osalta noin kuuden kuukauden ajan sekä neljännesvuosi- ja vuosi-ilmoittajien osalta kunnes aineisto on täysin kertynyt. Ensimmäisellä poimintakerralla aineiston kattavuus on keskimäärin 90 % yritysten liikevaihdolla mitattuna.

Vähittäiskaupasta tuotetaan otoksen perusteella myös ennakko. Ennakon tuloksia verrataan kokonaisaineistosta laskettuihin tietoihin ennakon osuvuuden määrittelemiseksi.

Mitattavat muuttujat (liikevaihto ja toimiala) vastaavat hyvin Eurostatin määritelmiä. Myyntitiedustelun liikevaihtokäsite on pääsääntöisesti kirjanpitolain mukainen. Pitkäkestoisia projekteja lukuun ottamatta myynti kohdistetaan suoriteperusteisesti eli laskutuksen mukaisesti. Kausiveroilmoituksesta laskettava liikevaihto ei täysin vastaa kirjanpitolain mukaista liikevaihtoa, koska se voi sisältää mm.

käyttöomaisuuserien myyntejä, muita tuottoja ja satunnaisia eriä. Aineistossa voi myös olla virheitä esimerkiksi optisesta luvusta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Käytössä olevan aineiston kattavuuden vuoksi tilastointimenetelmää voidaan pitää lähes harhattomana. Yrityksen toimiala on päätoiminnan mukainen. Sivutoimintojen vaikutusta on pienennetty jakamalla merkittävimmät sivutoiminnot omiksi toimialayksiköikseen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Vähittäiskaupan myynnistä julkaistaan ennakko vajaan kuukauden viiveellä. Laajemmat kaupan myynnin kuukausittaiset ennakkotiedot julkaistaan noin puoleltoista kuukauden viiveellä. Teollisuuden, rakentamisen ja muiden palveluiden liikevaihtokuvaajat julkaistaan noin kahden ja puolen kuukauden viiveellä, kuten myös kaupan myynnin tarkentuneet tiedot. Julkaisupäivät on koottu

[julkistamiskalenteriin](#).

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkistuksia on liikevaihtokuvaajista kuukausittain neljä: teollisuuden, rakentamisen, kaupan ja muiden palvelujen liikevaihtokuvaajista kustakin erikseen. Uusimmat julkistukset ilmestyvät julkaisupäivänä Tilastokeskuksen kotisivulle.

Internetissä julkaistaan liikevaihtokuvaajien uusimpien julkistusten lisäksi kuvaukset, katsaukset, aikasarjat ja kuvioit kullekin tilastolle. Tiedot päivitetään aina uusimman tiedon ilmestyessä. Liikevaihtokuvaajat julkaistaan internetissä myös Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietokannassa ([StatFin](#)).

Erityisselvityksille Verohallinnon kausiveroaineisto antaa monipuoliset mahdollisuudet. Suhdannetietoa tuotetaan toimialoitain ja alueittain sekä nimetyistä yritysryhmistä. [Asiakaskohtaisen suhdannepalvelun](#) tuottamien tietojen avulla voi saada tietoa esimerkiksi liikevaihdosta, viennistä, palkoista tai henkilöstömäärästä. Lisäksi kasvukatsaus kuvaa aineistosta löytyviä suhdannekehityksen syitä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Liikevaihtokuvaajien aikasarjat ovat ajallisesti vertailukelpoisia. Toukokuussa 2014 liikevaihtokuvaajissa otettiin käyttöön Yritystilastojen yhtenäinen tuotantojärjestelmä. Uudistus paransi liikevaihtokuvaajien laatua lisäämällä sen yhtenevääisyyttä muihin yritystilastoihin. Merkittävimmät muutokset liittyivät toimiala- ja yritysluokitusten yhtenäistämiseen sekä yritysjarjestelyiden aiempaa laajempaan käsittelyyn. Uudistuksen yhteydessä liikevaihtokuvaajat laskettiin uudelleen vuoden 2013 alusta, mikä näkyi tietojen tarkentumisena osalla julkaistavista toimialoista. Muutosten vaikutukset on huomioitu tilaston tuotannossa siten, ettei julkaistuihin indeksisarjoihin muodostu aikasarjakatkoksia. Tilasto tulkinta on säilynyt muutoksen myötä niin ikään ennallaan. [Lisätietoa](#) tuotannon uudistamisesta ja tilastoista, joita uudistus koskee.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Liikevaihtokuvaajissa kullekin kalenterikuukaudelle kohdistuu sille ajoittuva myynti yrityksen tilikaudesta riippumatta. Tilastokeskuksenyriyten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa liikevaihtotiedot ovat tuloslaskelman mukaisia ja kyseisenä vuonna päättyvältä tilikaudelta. Jos tilikauden pituus eroaa 12 kuukaudesta, liikevaihto muunnetaan yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa 12 kuukautta vastaavaksi, ellei todellinen toiminta ole alle 12 kuukautta.

Liikevaihtokuvaajat kattavat arvonlisäverovelvollisuuden rajan ylittävät yritykset eli yli 8 500 euroa liikevaihtoa vuodessa tuottavat yritykset. Liikevaihtotietojen laskennassa aloittaneet ja lopettaneet yritykset otetaan huomioon heti, kun yritys on tullut arvonlisäverovelvolliseksi tai tieto lopettamisesta on saatu. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto tai tase on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan.

8. Dokumentointi

Lisää tilaston metatietoja löytyy kunkin liikevaihtokuvaajan omilta kotisivuilta (käsitteet ja määritelmät, menetelmäseloste ja luokitukset) ja Statfin -palvelusta.

Lisätietoja

Milka Suomalainen 029 551 2912

Seija Karttunen 029 551 2741

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kaupan liikevaihtokuvaaja, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0912 (pdf)